

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : **07 Ekim 2025**

Sayı : **14234**

34910

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Milli Savunma Bakanı Sayın Yaşar GÜLER tarafından yazılı cevaplandırılmasını arz ederim. **03.10.2025**

Saygılarımla,

Av. Dr. Sezgin Tanrikulu
Diyarbakır Milletvekili

- 1- Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın 28 Eylül 2025'te BM 80. Genel Kurulu kapsamında New York'ta yaptığı açıklamada, ABD Kongresi'nin CAATSA yaptırımları nedeniyle KAAN uçağı için General Electric F110 motor lisansını engellediğini belirtmesi üzerine, prototip testleri için teslim alınan motorların ötesinde kalan tedarik zincirinin nasıl etkileneceği ve proje gecikmesinin milli savunma kapasitesine vereceği zararın ne olduğu konusunda Hükümet'in acil önlem planı nedir?
- 2- Temmuz 2025'te TUSAŞ ile Endonezya Savunma Bakanlığı arasında imzalanan 48 adet KAAN uçağı satış sözleşmesinin, ABD motor lisans engeli nedeniyle teslimat takviminde (120 ay içinde tamamlanması planlanan) oluşabilecek gecikme veya iptal riskleri karşısında, milli ihracat menfaatlerimizi korumak için alınan diplomatik ve hukuki güvenceler nelerdir?
- 3- KAAN projesinin ilk uçuşu için 2023 sonu hedeflenirken 2024'e, ikinci prototip için Nisan 2025 hedeflenirken Eylül 2025'te Nisan 2026'ya ertelenmesi gibi sürekli değişen tarihler, projenin yönetsel ve teknik planlamasındaki zayıflıkların milli kaynak israfına yol açıp açmadığı ve bu ertelemelerin Hava Kuvvetleri'nin modernizasyonunu nasıl geciktirdiği konusunda Hükümet'in yaptığı bağımsız denetim sonuçları nelerdir?
- 4- TEI ve TRMotor iş birliğiyle geliştirilen TF-35000 yerli motorun ön tasarım incelemesinin 2025 sonunda tamamlanması planlanmasına rağmen, 2026 testleri ve 2032 entegrasyon hedefinin ABD motor bağımlılığını aşmak için yeterli olup olmadığı ve bu gecikmenin KAAN'ın gerçek "5. nesil" statüsünü nasıl tehlikeye attığı konusunda, Savunma Sanayii Bakanlığı'nın risk analizi raporu kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
- 5- KAAN projesi için ayrılan bütçenin (yaklaşık 10 milyar dolarlık toplam maliyet tahmini) ABD motor lisans engeli nedeniyle yeniden yapılandırılması gerekliliği karşısında, bu kaynakların milli menfaatler doğrultusunda TF-35000 motor geliştirme çalışmalarına acilen kaydırılması planı var mıdır ve bu kaydırmanın mali etkisi ne olacaktır?
- 6- Hükümet'in "yerli ve milli" olarak tanıtılan KAAN projesinde %80 yerlilik oranını iddia etmesine rağmen, kritik motor bileşeninin ABD'ye bağımlı kalması, benzer şekilde Altay tankı veya TCG Anadolu gemisi gibi diğer savunma projelerindeki yabancı bağımlılıkların zincirleme etkisini nasıl tetikleyeceği ve milli bağımsızlık stratejisinin revize edilmesi için atılan adımlar nelerdir?
- 7- Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın "ABD motor vermedi" açıklamasıyla Savunma Sanayii Başkanı Haluk Görgün'ün "Proje tüm hızıyla devam ediyor, prototip motorlar teslim alındı"

beyanındaki çelişki, Hükümet içinde koordinasyon eksikliğinin milli savunma projelerini nasıl riske attığı ve bu çelişkilerin kamuoyuna şeffaf bir şekilde açıklanması için bir soruşturma başlatılacak mıdır?

8- Endonezya satış sözleşmesinin Cumhuriyet tarihinin en büyük savunma ihracatı olarak lanse edilmesi üzerine, motor engeli nedeniyle oluşabilecek tazminat yükümlülüklerinin (48 adet uçağın toplam 5-7 milyar dolarlık değeri) milli bütçeye vuracağı darbenin önlenmesi için, alternatif motor tedariki (örneğin İngiltere veya Fransa ile görüşmeler) başlatılmış mıdır?

9- KAAN prototiplerinin (toplam 6 adet planlanan) üretiminde kullanılan mevcut F110 motor stokunun (prototip testleri için yeterli olduğu belirtilen) seri üretim aşamasına (2027 hedefi) yetip yetmeyeceği ve stok tükenirse Hava Kuvvetleri'nin F-16 filosundan motor sökümü gibi geçici çözümlerin milli operasyonel hazırlığı nasıl zedeleyeceği konusunda Hükümet'in B planı nedir?

10- ABD Kongresi'nin motor lisansını CAATSA yaptırımlarıyla engellemesi, Türkiye'nin S-400 alımı sonrası benzer yaptırımlara maruz kalmasıyla paralellik gösterirken, Hükümet'in bu tür jeopolitik riskleri öngörmek için kurduğu erken uyarı mekanizmalarının etkinliği ne düzeydedir ve KAAN gibi stratejik projelerde "yabancı bağımlılık denetimi" zorunlu hale getirilecek midir?

11- TF-35000 motorunun APU60 yardımcı güç ünitesiyle entegre geliştirme faaliyetlerinin "sorunsuz ilerlediği" iddiasına rağmen, 2032 entegrasyon hedefinin KAAN'ın 148 adetlik TSK siparişini karşılamada yetersiz kalması riski karşısında, motor üretim kapasitesini artırmak için ek bütçe ayrılmış mıdır ve bu gecikmenin Hava Kuvvetleri'nin hava üstünlüğü menfaatlerine maliyeti ne kadardır?

12- Hükümet'in KAAN projesini "ABD'ye bağımlıktan kurtulma" aracı olarak sunmasına rağmen, motor lisans engeliyle ortaya çıkan krizin, Endonezya gibi müttefik ülkelerle savunma iş birliğini zedeleme potansiyeli taşıdığı göz önüne alındığında, alternatif ortaklık modelleri (örneğin Pakistan veya Güney Kore ile motor teknolojisi transferi) için müzakereler başlatılmış mıdır?

13- Savunma Sanayii Bakanlığı'nın "KAAN seri üretimi yerli motor üzerinden planlandı" açıklamasıyla Bakan Fidan'ın "Üretim lisansı durmuş durumda" beyanındaki tutarsızlığın, kamuoyunda yarattığı güven erozyonunun milli savunma motivasyonunu nasıl düşürdüğü ve bu çelişkileri gidermek için Hükümet'in ortak bir iletişim stratejisi oluşturması planı var mıdır?

14- KAAN projesindeki motor engeli, Türkiye'nin savunma sanayiinde kritik teknolojilerde (motor, aviyonik) yabancı bağımlılığını %20'nin üzerinde tutarken, milli menfaatler doğrultusunda "bağımsızlık endeksi" oluşturularak benzer projelerin (örneğin HÜRJET veya ANKA) denetlenmesi ve acil yerleştirme fonu ayrılması için yasal düzenleme yapılacak mıdır?

15- Endonezya satışının IDEF 2025'te "tarihi anlaşma" olarak kutlanması üzerine, motor tedariki belirsizliğinin sözleşme ihlalini tetiklemesi halinde oluşacak itibar kaybının, Türkiye'nin küresel savunma pazarındaki (örneğin Katar veya Azerbaycan ihaleleri) rekabet gücünü nasıl zayıflatacağı ve bu riski minimize etmek için sigorta mekanizmaları devreye alınmış mıdır?

KAAN motor krizinin, gelecek nesil savunma projeleri (örneğin 6. nesil uçak veya hipersonik sistemler) için ders niteliği taşıdığı dikkate alındığında, Hükümet'in "kritik teknoloji bağımsızlık stratejisi"ni revize ederek, TBMM Savunma Komisyonu'na sunacağı kapsamlı bir rapor hazırlaması ve bu raporda, ABD benzeri engellere karşı "çoklu tedarikçi" zorunluluğu getirilmesi planı nedir?